

КАЗУС ПО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВО ЗА КОНКУРСА ЗА СЪДЕБНИ ПОМОЩНИЦИ

Велизар Георгиев Великов е роден на 04.04.1978 година в гр. Варна, българин, български гражданин, със средно образование, неженен, трудово ангажиран, е адрес: гр. София, ж.к. „Младост“, бл. 1, вх. А, ет. 2, ап. 4, ЕГН 7804042691.

Свидетелят Явор Тодоров живеел в гр. София, ж.к. „Младост“, бл. 1, вх. А, ет. 5, ап. 25. Същият работил в Регионален исторически музей – София като общ работник. През лятото на 2020 г. той, съвместно със служители на музея извършвали археологически разкопки в гр. София като за целта използвали специално техническо средство металотърсач (металдетектор), марка Fisher F 75, сериен № 06117442, собственост на Регионален исторически музей – София. Вечер след работа свидетелят Явор Тодоров прибирал в дома си металотърсача, поставен в текстилен калъф, а на следващия ден го превозвал с автомобила си отново до обекта.

На 28.07.2020 г. в късния следобед свидетелят Тодоров се връщал от работа, носейки калъфа с металотърсача. Срещу вход № А на бл. 1 в ж.к. „Младост“ имало беседка, на която по същото време седели подсъдимият Велизар Великов и свидетелят Витан Витанов и пиели алкохол (водка). Дватама познавали много добре св. Тодоров, тъй като живеели в един вход с него, но на втория етаж: подсъдимият живеел в ап. № 4, а св. Витанов - в ап. № 5. Когато видял св. Тодоров, подсъдимият му извикал да отиде при тях, за да посвирят на „китарата“, визирайки носения от свидетеля предмет, но Тодоров само се усмихнал и се прибрал в дома си. Той оставил металотърсача с калъфа в коридора на жилището и няколко минути по-късно излязъл, за да посети фризьорски салон. При излизането му от входа бил забелязан от подсъдимия и от св. Витанов, които продължавали да седят в беседката.

Кратко време след това, около 18:00 ч., подсъдимият Великов станал от беседката и отишъл до дома на свидетеля Тодор Миков, който се намирал във вх. А, ет. 4, апартамент 24, точно под жилището на свидетеля Явор Тодоров. Подсъдимият позвънил на входната врата и казал на св. Миков, че иска да погледне през прозореца и да види терасата на съседа им Явор Тодоров. Миков се съгласил и отворил прозореца. Великов излязъл през прозореца и стъпил на външно тяло на климатика, монтиран на фасадата. Домакинът го попитал какво прави, а подсъдимият му отговорил: „Тихо, мълчи!“. После Великов се хванал с ръце за парапета на горния етаж и се прехвърлил на терасата на св. Явор Тодоров. Подсъдимият счупил стъклото на големия прозорец и така влязъл в холното помещение на апартамента на св. Явор Тодоров. След това взел калъфа с металотърсача от коридора, върнал се на терасата и чуждата вещ се прехвърлил на терасата на свидетеля Димитър Костов, живущ на петия етаж, до апартамента на св. Явор Тодоров. Подсъдимият казал на св. Костов, че си е загубил ключа и излязъл през входната врата на апартамента му. После скрил металотърсача с калъфа в мазето си и се върнал при св. Витанов на беседката.

Междувременно св. Тодор Миков и съпругата му чули блъскане и звук от счупване на прозорец, които идвали от горния етаж. Съпругата на Миков се обадила по мобилния телефон на Явор Тодоров и му казала, че „нещо става горе“. Тодоров веднага станал от фризьорския стол и бързо се отправил към дома си. Когато се прибрал св. Явор Тодоров видял посипания с парчета стъкла под на хола и установил липсата на

металотърсача. Непосредствено след това слязъл пред жилищния вход, където бил св. Тодор Миков, а подсъдимият и св. Витанов седели на беседката. Миков му разказал за възприетите от него действия на подсъдимия. Много разтревожен, св. Явор Тодоров се обадил на тел. 112, както и на директора на музея - св. Милан Николов, за да го уведоми за случилото се като му казал, че знае кой е извършителят.

Докато свид. Явор Тодоров чакал пред блока пристигането на полицейски екип, поде. Великов станал от беседката, влязъл във входа, взел металотърсача от мястото, където го бил скрил и го оставил във фоайето на входа, близо до пощенските кутии. После, без да каже нещо на свид. Явор Тодоров, се върнал при св. Витанов на беседката.

На адреса дошли полицейски служители от 7 РУ-СДВР, които заедно със св. Тодоров влезли във входа и видели металотърсача във фоайето, близо до пощенските кутии. Същият бил иззет при извършен оглед на местопроизшествие, за което бил съставен съответен протокол по реда на НПК, а впоследствие - върнат на директора на музея. Стойността на металдетектора, ведно с текстилния калъф възлизала на 998 лева (945.00 лева за детектора и 53.00 лева за калъфа).

Казусът се основава на Решение № 280 от 12.06.2025 г. на ВКС по н. д. № 396/2025 г., III н. о., НК, докладчик председателят Мая Цонева.

Въпроси:

1. Извършено ли е престъпление от страна на подсъдимия Велизар Великов? Ако деянието съставлява престъпление, каква е неговата правна квалификация и каква е обективната и субективна му страна? Обосновете отговора си.

2. Налице ли е опит към престъпление и ако да, защо? Налице ли е доброволен отказ от довършване на престъплението по смисъла на чл. 18, ал. 3 НК и ако да, защо? Какви са правните последици при доброволен отказ от довършване на престъплението? Обосновете отговора си.

3. На кой съд съобразно правилата на местната и родовата подсъдност е подсъдно делото и в какъв състав на съда следва да бъде разгледано? Ако подсъдимият е извършил престъпление, съобразно фактите по случая, допустимо ли е приключване на делото в първоинстанционния съд със споразумение, ако вредите от счупване на стъклото от жилището на Тодоров не са възстановени от подсъдимия?

4. Подлежи ли на одобрение от съд съставения протокол за оглед на местопроизшествие поради изземването на металдетектора и пред кой съд? Обосновете отговора си.

5. Изгответе диспозитив на първоинстанционна присъда.

Отговори:

1. С деянието си подсъдимият е осъществил от обективна и субективна страна състава на престъплението по чл. 197, т. 3, вр. чл. 195, ал. 1, т. 3 и т. 4, вр. чл. 194, ал. 1 НК. На 28.07.2020 г. в гр. София той е отнел чужда движима вещ – металотърсач марка „Fisher“, модел F75 ведно с текстилен калъф за него на обща стойност 998.00 лева от

владението на свидетеля Явор Тодоров, собственост на Регионален исторически музей - София без негово съгласие с намерение противозаконно да я присвои. Вещта се е намирала в жилището на пострадалия, като за извършване на кражбата подсъдимият е разрушил преграда, здраво направена за защита на имот – счупил стъклата на големия прозорец на хола. Освен чрез взлом престъпното посегателство е извършено по специален начин – чрез покатерване по фасадата на жилищния блок от ет. 4 до ет. 5, за което подсъдимият е използвал особена ловкост. След като е прекъснал фактическата власт на свидетеля Явор Тодоров върху вещта, подсъдимият я скрил, като по този начин установил своя фактическа власт и възможност за фактическо разпореждане с нея. С това престъплението е било довършено. При излизането на свид. Миков от входа процесната вещ не е била до пощенските кутии. Последното е станало в по-късен момент, след като подсъдимият е разбрал, че пострадалият чака пред входа полицейските служители. Краткият времеви интервал между описаните действия на Великов и разкриването на кражбата не променя този извод, защото законодателят не е поставил изискване да е установено дълготрайно владение (ППВС № 6/71 г.). Същественото в случая е, че подсъдимият е получил възможност да се разпорежда фактически или юридически с предмета на престъплението и да изключва подобни действия от страна на други лица. При това положение разпоредбата на чл. 18, ал. 3 от НК се явява неприложима към извършеното от Великов. Последващите действия на подсъдимия, свързани с оставяне на вещта на видно място, не съставляват доброволен отказ от опит, а единствено дават основание за прилагане на привилегирвания състав на чл. 197 НК.

От субективна страна поде. Великов е действал с пряк умисъл – същият е съзнавал общественоопасния характер на деянието си, предвиждал е неговите общественоопасни последици и е искал тяхното настъпване.

2. Извършеното от поде. Великов съставлява довършено престъпление, а не опит за кражба. С вземането и изнасянето на вещта от дома на Явор Тодоров подсъдимият е прекъснал фактическата власт на свидетеля върху металдетектора и калъфа за него, а посредством укриването му на известно само нему място е установил и свое владение върху отнетото имущество, с което са настъпили общественоопасните последици. Краткият времеви интервал между описаните действия на Великов и разкриването на кражбата не променя този извод, защото законодателят не е поставил изискване да е установено дълготрайно владение (така и ППВС № 6/71 г.). Същественото в случая е, че подсъдимият е получил възможност да се разпорежда фактически или юридически с предмета на престъплението и да изключва подобни действия от страна на други лица. При това положение разпоредбата на чл. 18, ал. 3 от НК се явява неприложима към извършеното от Великов. Последващите действия на подсъдимия, свързани с оставяне на вещта на видно място, не съставляват доброволен отказ от опит, а единствено дават основание за прилагане на привилегирвания състав на чл. 197 от НК, предвид своевременното връщане на откраднатата вещ. При доброволен отказ от опит деецът не се наказва. В този случай подсъдимият следва да бъде признат за невиновен по повдигнатото му обвинение, тъй като отпада наказуемостта като обективен юридически елемент на престъплението по смисъла на дефиницията на чл. 9, ал. 1 НК.

3. С оглед състава на престъплението и местоизвършване на деянието – чл. 197, т. 3, вр. чл. 195, ал. 1, т. 3 и т. 4, вр. чл. 194, ал. 1 НК делото е подсъдно на Софийски районен съд, като делото следва да се разглежда от състав от един съдия и двама съдебни

заседатели по смисъла на чл. 36, ал. 1; чл. 35, ал. 1 и чл. 28, ал. 1, т. 2 НПК. Допустимо е приключване на делото със споразумение по реда на гл. 29 НПК. Разпоредбата на чл. 381, ал. 3 НПК допуска сключване на споразумение след като са възстановени имуществените вреди от престъплението. В конкретния случай непосредствен обект на посегателство от престъплението по чл. 197, т. 3, вр. чл. 195, ал. 1, т. 3 и т. 4, вр. чл. 194, ал. 1 ЕК са обществените отношения, гарантиращи нормалното упражняване правото на собственост на гражданите. Предмет на престъплението е вещта, която е била противозаконно отнета, като съставомерна по смисъла на състава на престъплението вреда се явява паричната равностойност на вещта-предмет на кражбата. Предмет на престъплението „кражба“ не е унищоженият прозорец на жилището на пострадалия, съответно възстановяването на тези вреди не са предпоставка за сключване на споразумение за решаване на наказателното производство в процесния случай. Доколкото вещта реално е била възстановена от подсъдимия приложим е съставът на чл. 197, т. 3, вр. чл. 195, ал. 1, т. 3 и т. 4, вр. чл. 194, ал. 1 НК, реално не са налице съставомерни имуществени вреди, предпоставящи възстановяването или обезпечаването им.

4. Протоколът за оглед на местопроизшествие в конкретния случай не подлежи на одобрение от съда. На одобрение от съда в принципен план подлежи протокол за претърсване и изземване по реда, визиран в чл. 161, ал. 2 НПК. На одобрение от съд по реда на чл. 161, ал. 2 НПК подлежи и протокол за оглед и изземване само и единствено в случаите, когато независимо от наименованието на протокола същият по съществото си обективира извършено претърсване и свързано с претърсването изземване. Принципно разграничение е в обема и предмета на засегнатите с действието права. Несъмнено е, че намесата на съда в този етап на досъдебно производство е необходима чрез сезирането му, когато действието по разследване накърнява правото на неприкосновеност на жилище или помещения и свързано с това право на собственост върху вещи намиращи се в същите, които правомерно се изземват чрез държавна принуда от орган на досъдебното производство. Законодателната цел е да се осигурят ефективни гаранции, че посегателства върху правата ще се осъществяват само когато това е необходимо за разкриване на обективната истина при отчитане на необходимостта в хода на разследването своевременно да бъдат събрани доказателствата, относими към предмета на доказване. В процесния случай с оглед изоставянето на вещта от подсъдимия на публично достъпно място /жилищния вход/ без видимо упражняване на държане от конкретно лице, то се обуславя прилагане на действие по разследване оглед и изземване на вещта, а не претърсване и свързано с претърсването изземване на вещ от конкретно владение/държане. Това от своя страна не обосновава представяне за одобрение от съд на протокола за оглед на местопроизшествие и този протокол не подлежи на одобрение.

5. ПРИЗНАВА подсъдимия Велизар Георгиев Великов, роден на 04.04.1978 година в гр. Варна, българин, български гражданин, със средно образование, неженен, трудово ангажиран, с адрес: гр. София, ж.к. „Младост“, бл. 1, вх. А, ет. 2, ап. 4, ЕГН 7804042691 за ВИНОВЕН в това, че на 28.07.2020 година, в гр. София от жилище, находящо се в ж.к. „Младост“, бл. 1, вх. А, ет. 5, ап. 25, чрез разрушаване на преграда, здраво направена за защита на имот - счупване на стъклата на прозорец и използване на специален начин - покатерване по фасадата на жилищния блок от ет. 4 до ет. 5, отнел чужди движими вещи - 1 /един/ брой металотърсач марка "Fisher", модел "F75" на стойност 945, 00 /деветстотин четиридесет и пет лева/ лева и 1/един/ брой текстилен калъф за металотърсач на стойност

53, 00 /петдесет и три лева/ лева, всички вещи на обща стойност 998, 00/деветстотин деветдесет и осем/ лева, от владението на Явор Тодоров собственост на Регионален исторически музей София, без негово съгласие с намерение противозаконно да ги присвои, като до приключване на съдебното следствие в първоинстанционния съд откраднатите вещи са върнати - престъпление по чл. 197, т. 3, вр. чл. 195, ал. 1, т. 3 и т. 4, вр. чл. 194, ал. 1 НК, поради което и на осн чл. 54 НК го ОСЪЖДА като налага наказание.